

หนู (RaT)

เดือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในแถบจังหวัดภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยเฉพาะจังหวัดน่าน พะเยา แพร่ และจังหวัดใกล้เคียง ระวังการระบาดและเข้าทำลายของหนูในนาข้าว ซึ่งในสภาวะปกติหนูสามารถแพร่ขยายพันธุ์ได้ตลอดทั้งปี แต่เนื่องจากในช่วงนี้พื้นที่ดังกล่าวมีสภาพแวดล้อมเหมาะต่อการแพร่ขยายพันธุ์และเพิ่มจำนวนประชากรของหนูในนาข้าว จึงมีความจำเป็นที่เกษตรกรต้องสำรวจติดตามสถานการณ์การระบาดอย่างต่อเนื่อง หากพบการระบาดให้ดำเนินการควบคุมและป้องกันกำจัดทันที หรือหากไม่ทราบวิธีการในการป้องกันกำจัดให้ขอคำแนะนำได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้บ้าน

ชื่อวิทยาศาสตร์

๑. หนูพุกใหญ่หรือหนูแผง *Bandicota indica* (Bechstein)
๒. หนูพุกเล็ก *Bandicota savilei* (Thomas)
๓. หนูนาท้องขาวหรือหนูนานา *Rattus argentiventer* (Robinson and Kloss)
๔. หนูนานาหรือหนูสวน *Rattus losea* (Swinhoe)
๕. หนูหริ่งนาหางยาว *Mus caroli* (Bonhote)
๖. หนูหริ่งนาหางสั้น *Mus cervicolor* (Hodgson)

วงศ์ : Muridae

รูปร่างลักษณะ

หนูศัตรูข้าวที่สำคัญในประเทศไทย มี ๖ ชนิดคือ

๑. หนูพุกใหญ่หรือหนูแผง (Great Bandicoot) จัดเป็นหนูศัตรูข้าวที่มีขนาดใหญ่ที่สุด น้ำหนักตัวเต็มวัยประมาณ ๔๐๐ - ๖๐๐ กรัม ขนตามลำตัวมีสีดำ บางครั้งอาจมีสีน้ำตาล บริเวณด้านหลังจะมีขนแข็งโผล่ออกมาเห็นได้ชัด เท้ามีสีดำ ท้องสีเข้ม หน้าค่อนข้างสั้น เท้าหลังจะมีความยาวมากกว่า ๕๐ มิลลิเมตร

๒. หนูพุกเล็ก (Lesser Bandicoot) มีลักษณะคล้ายหนูพุกใหญ่มาก ทั้งนี้สัขชอบขุและสีขนตามลำตัว แต่ต่างกันที่เท้าไม่ดำ และไม่มีขนแผงบริเวณหลัง น้ำหนักตัวเต็มวัยประมาณ ๒๐๐ - ๕๐๐ กรัมเท้าหลังจะมีความยาวน้อยกว่า ๔๑ มิลลิเมตร

๓. หนูนานาท้องขาวหรือหนูนานา (Rice - field rat) เป็นหนูที่มีขนาดปานกลาง น้ำหนักเมื่อโตเต็มวัยประมาณ ๑๐๐ - ๒๐๐ กรัม ขนตามลำตัวมีสีน้ำตาล เมื่อใช้มือลูบย่อนขนจะรู้สึกเจ็บมือ เนื่องจากมีขนแข็งสีขาวแทรกอยู่ ลักษณะแข็งแรงกว่าปกติ มีขนสีดำพาดบนหลังเท้า

๔. หนูนานาหรือหนูสวน (Lesser rice - field rat) เป็นหนูที่มีขนาดเล็กกว่าหนูนานาท้องขาว น้ำหนักตัวโดยเฉลี่ยประมาณ ๙๐ - ๑๐๐ กรัม ขนตามลำตัวคล้ายหนูนานาท้องขาว แต่นุ่มไม่มีขนชนิดแข็งแทรก ขนใต้ท้องมีสีเข้มออกดำ มีหน้าสั้นกว่าหนูนานาท้องขาว

๕. หนูหริ่งนาหางยาว (Ryukyu mouse) เป็นหนูที่มีขนาดเล็กมาก น้ำหนักตัวโดยเฉลี่ย ๑๒ กรัมขนใต้ท้องสีขาว พื้นหน้าด้านบนตรง ด้านล่างสีเข้มกว่าพื้นหนุ

ชนิดอื่น คือออกสีน้ำตาล จมูกสั้นเมื่อมองกระโหลกตรงทางด้านบนจะเห็นพื้นหน้ายื่นเลยจมูก หางสองสี ด้านบนดำ ด้านล่างสีขาวหางยาวกว่าลำตัวและหัวรวมกัน

๖. หนูหริ่งนาหางสั้น (Fawn - coloured mouse) เป็นหนูนาที่มีขนาดเล็ก ขนาดพอกับหนูหริ่งนาหางยาว ความยาวของหางจะสั้นกว่าความยาวของหัวและลำตัวรวมกัน หางด้านบนสีเทา ด้านล่างสีขาว ท้องเทา เท้าสีขาว ฟันด้านล่างจะมีสีอ่อนกว่าหนูหริ่งชนิดแรก จมูกยาวและยื่นเกินฟันหน้า

